

Vas megye

Társadalmi és Gazdasági Programja

a 2019 és 2024 közötti időszakra

Vezetői összefoglaló

A Vas Megyei Közgyűlés 2019 októberi megalakulásával a korábbi célok mentén tevékenykedni kívánó megyei önkormányzati működés alapjai valósultak meg. A közgyűlésbe 11 főt a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség – Kereszténydemokrata Néppárt, 1 főt a Magyar Szocialista Párt, 1 főt a Jobbik Magyarországért Mozgalom, 1 főt a Demokratikus Koalíció és 1 főt a Momentum delegált. A közgyűlés alakuló ülésen újraválasztásra került Majthényi Lászlót elnök, dr. Kondora Bálint és Marton Ferenc alelnök.

A közgyűlés működésének biztos hátterét továbbra is a dr. Balázs Péter megyei jegyző vezette Vas Megyei Önkormányzati Hivatal (továbbiakban: Hivatal) adja. A Hivatalban végbement szervezetfejlesztési és humánerő fejlesztési vívmányok jól kamatoztathatóak lesznek a következő öt évben is.

A Vas Megyei Önkormányzat (továbbiakban: Önkormányzat) elsődleges feladata, hogy a 2014-20-as fejlesztési ciklus Terület- és Településfejlesztési Operatív Programját sikeresen tudja kifuttatni, a már megkezdett, de még megvalósítás alatt lévő hazai és nemzetközi projektjeinek befejezését menedzselje. A második, ezzel párhuzamos feladat a 2021-27-es fejlesztési ciklusra való felkészülés, majd a jogszabályi környezet ismeretében stratégia kidolgozása, döntés-előkészítés és végrehajtás. A feladatelosztás arányait folyamatosan felül kell vizsgálni a hazai és nemzetközi projektek menedzsmentjének vonatkozásában, fel kell készülni egy esetleges hangsúlyeltolódásra e téren.

A megyei önkormányzat továbbra is prioritásként tekint a helyi szereplők pályázatokon keresztüli segítésére, a megye gazdaságának, társadalmának egészséges és fenntartható megerősítésére, majd a stabilitás helyreálltát követő fejlesztésére, új, modern, naprakész szemléletmódok meghonosítására az épített és természeti értékek megőrzése, valamint a turisztika terén.

Történelmi léptékű válsághelyzetek és békebeli prosperitás idején is az Önkormányzatnak – az elmúlt 1000 évhez hasonlóan – sziklaszilárdan kell hirdetnie, hogy az itt élők érdekében tud és akar is tenni, és ehhez a rendelkezésére álló együttműködési lehetőségeket megragadja, új területeket fog feltérképezni, ahol a megyében élők és dolgozók javát előmozdíthatja.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.) 27. § (1) bekezdése értelmében a megyei önkormányzat területi önkormányzat, amely

törvényben meghatározottak szerint területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el. Jelen társadalmi és gazdasági program az Möt. 116. § (1) - (5) bekezdései alapján határozza meg az Önkormányzat fejlesztési tervét, a benne található tervek az ellátandó feladatainak biztosítását, azok színvonalának javítását szolgálják a 2019-24 közötti időszakra, a választási ciklushoz igazítottan.

I.

Területfejlesztés, területrendezés, környezetvédelem

A társadalmi-gazdasági program e fejezetében foglaltak a vonatkozó jogszabályokban¹ megfogalmazott, valamint a 2014-2020 közötti európai uniós pénzügyi ciklus keretében indult operatív programok – különösen a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program – végrehajtásához kapcsolódó feladatokból, illetve a 2021-2027 közötti programozási periódus keretében formálódó, valamint önként vállalt feladatokból tevődnek össze.

A fejlesztési program-végrehajtást jelentő feladatok az új programperiódussal összefüggő esetleges intézményrendszeri változások eredményeként a ciklusprogram végrehajtása során még kiegészülhetnek. Az önként vállalt feladatok célkitűzésnek tekinthetők, megvalósulásuk az érintett szervezetek kezdeményező erején és egyetértésén, az ágazati és regionális források nagyságán egyaránt múlik.

Területfejlesztés

A 2012. január 1-től életbe lépett, módosított „területfejlesztésről és területrendezésről szóló törvény” teljesen új feladatok elé állította a megyei önkormányzatokat. A törvény alapján megszűntek a megyei és regionális fejlesztési tanácsok. Feladataik egy részét a regionális és megyei területfejlesztési konzultációs fórumok vették át. 2013-ban és 2014-ben elfogadásra került a megyei területfejlesztési koncepció, a fejlesztési stratégia és fejlesztési program.

A 2014-2020 közötti programozási ciklus indulásával – különösen 2015-től – a megyei önkormányzat leghangsúlyosabb területfejlesztési feladatává a Terület-és Településfejlesztési

¹ 1996. évi XXI. törvény

Operatív Program (továbbiakban: TOP) aktív megvalósításában történő részvétel vált. A megyei önkormányzatok egyrészt a területi közép szint meghatározó szereplőjeként a TOP, illetve az integrált területi programok megvalósításában jogszabály által definiált döntés-előkészítési, koordinációs és monitoring feladatokat látnak el.

2015. első félévében elfogadásra kerül Vas Megye Önkormányzata Integrált Területi Programja, amely megadja a részletes keretfeltételeit a TOP-ban Vas megye Szombathelyen kívüli fejlesztésére rendelkezésre álló 23,4 milliárd forint forrás felhasználására. Ennek megfelelően az operatív program döntéshozatali eljárásrendje a 2007-2013 közötti EU-s pénzügyi ciklushoz képest jelentős többletjogosultságot és felelősséget teremtett a Vas Megyei Önkormányzat esetében is.

A 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI.5.) kormányrendelet alapján a megyei önkormányzat – a megye területén lévő megyei jogú város járásán kívül – a területén található települési önkormányzatok és területi kiválasztási eljárásrendben kiválasztott projektek esetén a megyei jogú város járásában található települési önkormányzatok esetében is, a rendelet hatálya alá tartozó támogatásból megvalósuló közfeladat fejlesztési projektjei projektmenedzsment tevékenységének, valamint a rendelet 3.12.1. pontjában foglalt további tevékenységek ellátásában köteles részt venni, ha azt a települési önkormányzat kéri. A községek jelentős részében, de kisebb mértékben a városokban is igényt tartottak arra, hogy a projektmenedzsmenttel járó feladatokat – adminisztratív kapacitások és szaktudás szűkében – a megyei önkormányzat hivatala lássa el számukra. Ez jelentős fejlesztési feladatokat jelentett; az önkormányzatokat nem csak forrással, hanem szakmai kapacitással és tényleges közreműködői munkával is megerősítő, segítő funkció kialakításának szükségét hozta magával a megyei önkormányzatban és hivatalában.

A feladattömeget tekintve ez a kihívás a 2016. évre már a Vas Megyei Önkormányzat területfejlesztési feladatainak leginkább erőforrás-igényes részét képezte. A TOP pályázati felhívásaihoz kapcsolódóan 2019. év végéig összesen 78 darab nyertes projekt esetében kérték a települési önkormányzatok a Vas Megyei Önkormányzat, illetve annak Hivatala támogatását a projektek előkészítésével és a menedzsmentjével kapcsolatban. Ezen projektek összköltsége 9,48 milliárd forintot tesz ki. A program keretében végrehajtott forrásátcsoportosítások eredményeként 2019. évben további felhívások meghirdetésére nyílt lehetőség, így további 30 pályázat benyújtásában működött közre a megyei önkormányzat hivatala, 5 milliárd Ft értékben.

A TOP megvalósításának eredményeként a megyében összesen – a Szombathely MJV területén megvalósuló fejlesztéseken kívül – több, mint 29 milliárd Ft összegben született döntés a legfontosabb önkormányzati közfunkciók infrastruktúrájának fejlesztése céljából.

Vas megye stratégiai előkészítő, majd döntéshozatali szerepet vállal az osztrák-magyar és szlovén-magyar határon átnyúló együttműködési programokban, amely programok a közvetlenül megvalósított fejlesztéseken túl önmagukban is növelik a megye közép-európai beágyazottságát, és méltón szolgálják a történelmi Vas megye területén élő XXI. századi lakók és közösségek korunknak megfelelő megújuló együttműködéseit.

A megye a ciklus folyamán összehangolt javaslatokat kíván megfogalmazni finanszírozási megoldásra, olyan Vas megye számára életbevágó fejlesztésekre, amelyek a megyei önkormányzatok hatáskörébe rendelt TOP keretében nem támogathatóak így pl. az egyedi, azaz nem agglomerációs szennyvíztisztítási beruházási szükségletek megvalósítására.

Fontos megállapítanunk, hogy a fejlesztések előkészítése, különösen a nagy vonalas infrastruktúrák vonatkozásában, országos, de adott esetben nemzetközi szinten zajlik, ezért fontos az ilyen típusú nemzetközi szakmai együttműködésekben való részvétel. (Ilyenek az utak, vasutak, távvezetékek határon átnyúló kapcsolatait befolyásoló nemzetközi szerveződések, CETC, EuRégió, ETE illetve egyéb határ menti együttműködések, stb.) A megye közlekedési hálózatainak beágyazottságát, elsősorban a „8-as főút” Térségi Fejlesztési Tanács, valamint az „M9” Térségi Fejlesztési Tanács szervezetekben, illetve az IKOP (Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program) Monitoring Bizottságában történő részvétel útján biztosítjuk.

Vidékfejlesztés

Vas megye peremvidékén az aprófalvak évszázados mezőgazdasági kultúráját is szétmetszette a Vasfüggöny. A megye és a Nyugat-Dunántúl városi központjai az elmúlt évtizedekben megerősödtek, gazdasági statisztikáik elfedik, hogy a térségükben megtalálható aprófalvak elöregedési, elvándorlási és foglalkoztatási mutatói Baranya, Borsod és Nógrád egyes területeivel „versenyeznek”.

Magyarország más térségeiben az elmúlt évek súlyos szükségéből fakadó közfoglalkoztatás és szociális gazdálkodási kezdeményezések jelentősen növelték a közösségi mezőgazdálkodás termelőképességét, míg nálunk a városba vagy Ausztriába áramlás az aprófalvaink agrikultúrájára nézve negatív hatással járt. Ezt csak megerősítette az osztrák határszéli megyék földhasználati anomáliája.

A megyei önkormányzat célul tűzi ki, a magyar kormány kis- és középbirtokok megerősítését célzó törekvéseivel összhangban, hogy támogatja és felkarolja a helyi mezőgazdálkodási, szociális gazdálkodási és agrárlogisztikai kezdeményezések megerősítését – településeinkkel együttműködve ennek összekapcsolódását a közétkeztetéssel, a helyi szociális ellátással és akár a közmunkaprogramból kinövő foglalkoztatási kezdeményezésekkel.

Turizmus

A Vas Megyei Önkormányzat és hivatala a 2014-2020-as fejlesztési ciklus TOP-1.2.1-15 és TOP-1.2.1-16, a határon átnyúló együttműködési programok forrásaiból a megyében működő szakmai szervezetekkel és települési önkormányzatokkal számos turisztikai beruházást, szakmai programot valósított meg. Az előző ciklusban kialakított szakmai kapcsolat és együttműködés, együttgondolkodás rendkívül jó alapot biztosít a következő ciklus, soron következő fejlesztési ciklus további szakmai sikereihez. „Együtt fejlesztjük Vas megyét!” - a tervezés, a megvalósítás, a működtetés jól előkészített és összehangolt munka eredményeként segíti Vas megye önkormányzatainak, turisztikai szolgáltatóinak, vállalkozásainak és az idegenforgalomból élő, turizmusban dolgozó emberek családjainak boldogulását.

Az együttműködés erősíti a magas szintű szakmai munkát az ágazatban, mely célja Vas megye, mint márka létrehozásának előkészítése, pályázati forrásból való megvalósítása. A Vas Megyei Turizmus Szövetséggel létrejött szoros kapcsolat, közös munka eredményeként, a 2014-2020-ban megvalósított közös projektek, akciók, a területi szinten mintaprojektként megvalósított fejlesztések és közösségépítő folyamatok, mind hozzájárulnak az egységes megjelenés, arculat kialakításához. Az egység, a közös gondolkodás, a közös cél a minőséget garantálhatja. A közös sikerek erősítik a megyei szintű, a „Vas megyében” való gondolkodást.

Vas megye turizmusának fenntartható fejlesztése, fenntartható projektek, beruházások generálása a cél a szakmai együttműködés a cél egymás erősségeinek fel- és elismerésével.

Fontos az ágazat számára a több lábbon állás kérdése, a rendkívüli helyzetek, események kapcsán kialakuló inaktív időszakok élhetővé tétele önkormányzati és vállalkezési szempontból is.

A megyei önkormányzat célul tűzte ki a források minél nagyobb arányú felhasználását, kiaknázását, a szakmai párbeszédet Vas megye fenntartható turizmusának humán- és infrastrukturális feltételeinek fejlesztése érdekében.

Területrendezés-térszerkezet

A hatályos megyei területrendezési terv alkalmazása kapcsán továbbra is szoros együttműködés szükséges a szomszédos megyékkel, a megyei jogú várossal, illetve a településekkel és a szomszédos országok hatóságaival is.

A megyei területrendezési feladatok során kiemelt szerepe van a megyei terv aktuális állapotban tartásának, a megyei és a települési rendezési tervek összhangja biztosításának. A jelenleg hatályos terv felülvizsgálata 2019-ben elindult, összhangban az OTfT módosításával. A folyamat 2020-ban zárul.

Közlekedés

Közúti közlekedés:

A 8. sz. főút vonatkozásában az „M8 autótú Körmend–Rábafüzes országhatár szakasz 2x1 sávós előkészítése és építése” projekt keretében folyamatban van közel 29 km 2x1 sávós gyorsforgalmi út építése 110 km/h tervezési sebességgel. Az M8-as autótú épülő szakaszának átadását 2021-ben tervezik.

Jánosháza - Szemenye közötti szakasz 18 km hosszón a meglévő nyomvonalon 2x2 forgalmi sáv kiépítése, külön-szintű csomópontokkal jogerős építési engedéllyel rendelkezik. A projekt nem szerepel a Magyarország rövid- és középtávú közútfejlesztéséhez kapcsolódó infrastrukturális beruházások összehangolásáról és azok 2022-ig történő megvalósításáról szóló 1371/2016. (VII. 15.) Korm. határozatban, Szemenye — Körmend közötti szakaszon a meglévő 8 számú főút több

kistelepülésen halad keresztül, ezért a települések elkerülésének érdekében új 2x2 sávós nyomvonal került meghatározásra, amely környezetvédelmi engedéllyel rendelkezik.

A 74. sz. főút esetében a Vasvárt elkerülő szakasz tervezése jelenleg a tervezést előkészítő fázisban tart.

A 76. sz. főút kismértékű korrekciója Katafa-Nádasd térségében (összhangban a 86. sz. főút érintett szakaszának nyomvonalával) megvalósult.

A 84. sz. főút jelenlegi funkcióinak jelentős részét - természetesen főleg a nemzetközi és nagytávolságú forgalom lebonyolítását – távlatban átveszi az M9, így a jelenlegi nyomvonalon olyan korrekciók szükségesek, amelyek az érintett települések jelentősebb zavarását csökkentik.

A 86. sz. főút esetében befejeződtek a munkák a Hegyfalu-Csorna közötti szakaszon, így megvalósult a megyei korábbi területfejlesztési célkitűzéseinek kulcselemét képező beruházás, megfelelővé vált a kapcsolat a megye és Budapest között. A Szombathelytől délre eső szakaszokon szükséges a települések belterületét elkerülő nyomvonalainak kiépítése. A főút Szombathely-Egyházásrádóc között vezető szakasz már előkészítési (tervezési) fázis lezárulásával a megvalósítás fázisába lép.

A 87. sz. főút távlati szerepe nem csökken a gyorsforgalmi fejlesztések ellenére sem, mivel az úthálózatban többfunkciós szerepe van. Ez az útvonal vezeti be a célforgalom egy részét a megyeszékhelyre, fontos szerepe van az agglomerálódó területek kiszolgálásában.

A 88. sz. főút keleti irányú fejlesztését a Pápa felé vezető 834. sz. főútként jelölték ki a mellékúthálózat továbbfejlesztésével.

A 89. sz. főút új nyomvonalú kialakítását a határforgalom egyértelműen igényelte, a szombathelyi külső gyűrű elkészülte után a gyorsforgalmi utak megépülésével színvonalas belépő-kapujává válik az országnak.

Az elmúlt években több helyen került sor beavatkozásokra az alsóbbrendű úthálózatban is. Az önkormányzat fontosnak tartja, hogy a járásszékhelyek közlekedési elérhetősége javulni tudjon a ciklusban, ennek érdekében a teljes közlekedési hálózat áttekintése indokolt, a mellékút-hálózat

minőségét érintő jelentős fejlesztési igények ismeretében a beavatkozásoknak elsősorban a leginkább balesetveszélyes, illetve relatív nagy forgalmú szakaszokra kell koncentrálnia.

Vasúti közlekedés:

A GYSEV megjelenésével jelentős fejlesztések történtek Vas megye vasúti közlekedésében is. Teljes mértékben beváltotta a reményeket a Sopron – Szombathely – Szentgotthárd vasútvonal rehabilitációja. Az összes vasútállomáson kiépített P+R rendszerek, a menetidő nagymértvű lecsökkenése, a vasúti kocsik komfortjának emelése következtében jelentős mértékben emelkedett az utasforgalom. Megtörtént a Szombathely – Zalaszentiván szakaszok villamosítása is, a kőszegi szárnyvonal modernizálása és villamosítása, a kőszegi állomás átépítése előkészítés alatt van.

Kerékpáros közlekedés:

A megyei önkormányzat a TOP keretében fontos célként tűzte ki a hivatásforgalmi és turisztikai célú kerékpárutak további fejlesztését, olyan szakaszok fejlesztésével, amelyek már meglévő elemeket kötnek össze hálózattá, kiemelten a megyeszékhely agglomerációjában, illetve a középvárosok környezetében 2014-2020 közötti ciklusban megépített, közel 20 km-nyi szakaszok mellett további fejlesztésekre van szükség, elsősorban a leginkább forgalmas főutak mentén.

Környezetvédelem

A megyei önkormányzat elkötelezett a fenntartható fejlődés tekintetében, ösztönözni próbálja a környezeti nevelést, környezettudatos szemléletmód népszerűsítését. Kiáll az ún. körkörös gazdálkodás, azaz a hulladékok mennyiségének visszaszorítására tett erőfeszítések, a természeti értékek védelme, az üvegházhatású gázok kibocsátásának mérséklése és az ökológiai lábnyom csökkentése terén végzett megoldások, technológiai újítások mellett, azokat kapcsolatrendszerén keresztül a lehető legszélesebb körben próbálja terjesztetni. A TOP keretében jelentős beruházások indultak az önkormányzati tulajdonban lévő közintézmények energetikai rekonstrukciója céljából, azonban a klímavédelmi célok teljesítése érdekében további középületek fejlesztése, illetve megújuló energiahasznosítást célzó beruházások indítása (gyógyfürdőkhöz energetikai fejlesztések, illetve naperőművek létesítése) indokolt.

A klímavédelmi célkitűzések, illetve a klímaváltozás hatásainak kezelésére, az azokra történő felkészülést célzó törekvések mellett Vas megye számára kiemelt környezetvédelmi cél a szennyvízkezelés szempontjából még el nem látott települések szennyvízkezelésének megoldása, akár – amennyiben gazdaságosan megoldható – a meglévő szennyvízelvezetési agglomerációkhoz történő csatlakozás, akár alternatív megoldások útján.

II.

Civil és nemzetiségi ügyek, nemzetközi kapcsolatok

Megyei identitást erősítő kezdeményezések

Civil kapcsolatok

A megyei önkormányzat mindent megtesz annak érdekében, hogy a megyei összetartozás tudatát erősítse a megyében élőkben. Ennek egyik fontos eleme az a hagyomány, hogy rendkívül jó kapcsolatot ápol a megyében tevékenykedő civil szervezetekkel. A hagyomány folytatása továbbra is kiemelt cél. Ez a cél elsősorban a közgyűlés Civil és Nemzetiségi Bizottságán keresztül valósul meg. Az önkormányzat azon túl, hogy segíti a civil kezdeményezések megvalósítását, egyben a megyei önkormányzat viszonyrendszerét is erősíti a kistelepülések irányába, továbbá szerepet játszhat az Önkormányzatról kialakult pozitív kép elmélyítésében.

Megyei Értéktár

Az Önkormányzat 2013 óta működteti a megyei értéktárat a megyei értéktár bizottság szakmai támogatásával.

A jelenleg 104 megyei értéket tartalmazó megyei értéktár szigorú kritériumrendszer alapján foglalhat magába új értéket, annak a megyei identitáshoz nélkülözhetetlennek kell lennie. A felterjesztésre váró értékek listáját még lehet bővíteni, a javaslattevők ösztönzése kiemelt feladat.

Az értéktárat üzemeltető értéktár bizottság az elmúlt években olyan szakmai nívót képviselt, amely jó példát szolgált Muravidéken, Hargita megyében és a megyei településeken is. A megyei önkormányzat népszerűsítő tevékenysége révén sorban jönnek létre a helyi értéktár bizottságok, ezen a téren a munkát folytatni kell a teljes lefedettség eléréséig.

Kapcsolat a nemzetiségekkel

Az Önkormányzat a korábbi időszaknak megfelelően továbbra is az érdemi partnerkapcsolatok kialakítására, fenntartására törekszik a területén élő nemzetiségek szervezeteivel, valamint a történelmi Vas vármegye határokon kívül került magyar közösségeinek szervezeteivel.

Fontosnak tartjuk, hogy a határokon kívüli magyarság, illetve a mai Vas megyében élő nemzetiségek közösségei meg tudjanak maradni. Kulturális hagyományaik, örökségük kerüljenek be a települési, illetve megyei értéktárakba. Indokolt, hogy a nemzetiségi közösségek részéről érkező igény esetén a megyei kulturális örökségük nemzetiségenként történő összeállítására lehetőséget biztosítsunk.

Fontosnak tartjuk, hogy a hazai és uniós források megnyílását annak érdekében, hogy a megye roma közösségeinek életfeltételein javítani lehessen, integrációjuk hatékonyabban valósuljon meg. Az egyházi szervezeteket célszerű megkeresni a romákat segítő együttműködés kialakítása érdekében. Különösen fontos a roma gyerekek tanulási lehetőségeinek javítása, a sajátos igényekhez igazodó tanodai rendszer Vas megyei felkarolása.

Tevékenyen segíteni kell a nemzetiségek anyaországi kapcsolatainak ápolását. Ennek érdekében a Hivatal nemzetközi csoportja figyeli a pályázati lehetőségeket, azokon való részvételben közreműködik. A kulturális sokszínűség megőrzése közös ügyünk, így az asszimiláció megakadályozása érdekében rendezvényeik, közösségeik támogatása kiemelt fontosságú. Az illetékes önkormányzati bizottságnak folyamatosan kapcsolatot kell tartania az érintett közösségek szervezeteivel, vezetőikkel egyeztetve felmérni igényeiket, amelyek megvalósításához szükséges források megteremtésében aktívan segíteni kell.

Amellett, hogy a Hivatal ellátja a horvát, a német és a roma területi önkormányzatokkal a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvénynek megfelelően kötött együttműködési megállapodások alapján a rá háruló feladatokat, a szlovén közösséggel is élni kiteni szükséges a kapcsolatokat.

Nemzetközi kapcsolatok és projektek

Az Önkormányzat az elkövetkező időszakban is a korábban megkötött két- és többoldalú együttműködési megállapodásokban foglalt kötelezettségek teljesítése révén törekszik a sikeres együttműködések fenntartására, a partnerségek újabb területekre való kiterjesztésére. Különös hangsúllyal szerepelnek az Alpok-Adria Szövetség, a Közép-Európai Közlekedési Folyosó Korlátolt Felelősségű Európai Területi Társulás (CETC-EGTC/ETT), a testvérmegyei kapcsolatok, valamint a határon átnyúló és transznacionális programokban megvalósítható projektek.

Ezen túlmenően célunk a nyugat-európai országokkal való együttműködés erősítése, melynek fő területe a gazdasági együttműködések élénkítése. Mindehhez meg kell találnunk azokat a hazai és külföldi partnereket, akikkel szoros együttműködési hálózatban, a rendelkezésre álló finanszírozási lehetőségek hasznosítása mellett elérhetjük kitűzött céljainkat. A kapcsolatok építése során fő cél, hogy a diplomáciai kapcsolatok mellett bővítsük és erősítsük a szakmai együttműködések körét, amelyek reményeink szerint hozzájárulnak a megye gazdasági, társadalmi, szociális és kulturális növekedéséhez.

Célunk továbbá a korábbi években passzívra vált testvérmegyei kapcsolatok újjászervezése, tartalommal való megtöltése.

Az Alpok-Adria Szövetség 2013-as megalakulásával alapjaiban változott meg a szervezet működése, majd a Szövetség stratégiai irányváltása jegyében a tagok 2019-ben elfogadták az „SAA-2027” című stratégiai dokumentumot, amely a szövetség munkájának jövőbeni irányvonalait tartalmazza. A stratégia meghatározza a közös transznacionális fejlesztési politika céljait, egyesítve az egyes tagok által kitűzött célokat. Annak érdekében, hogy teljes mértékben megfeleljen a tagok fejlesztési igényeinek, az SAA-2027 kifejezetten a területi együttműködésre összpontosít. Az SAA-2027-ben meghatározott célkitűzések biztosítják a dokumentumban azonosított konkrét területi fejlesztési potenciál hatékony felhasználását a hosszú távú transznacionális célok elérése érdekében. Vas megye a Gazdasági Tematikus Koordinációs Iroda működtetését végzi. Célunk, hogy a gyakorlati eredmények elérésén túl a szervezet által nyújtott pénzügyi lehetőségeket mind nagyobb mértékben kihasználjuk.

A Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösséggel ápolott együttműködés tekintetében továbbra is évente kötünk együttműködési szerződést. Feladataink között szerepel a Közép-Európai Közlekedési Folyosó Korlátolt Felelősségű Európai Területi Társulásban vállalt kötelezettségek teljesítése, a célok megvalósításában való aktív részvétel.

Neckar-Odenwald járással való együttműködésünk továbbra is az egyik legszorosabb, az együttműködés széles körű, felöleli a turizmus, a sport, a gasztronómia területét. Ennek fenntartása továbbra is fontos feladatunk.

Hunyad megyével a gazdaság, a kultúra és a turizmus területén bírnak potenciállal, melyek gyakorlati megvalósításához nagyban hozzájárul, hogy az együttműködés szilárd alapokkal bír.

Hargita megyével 2017 óta fennálló kapcsolatunk folyamatosan erősödik, különösen a turizmus, valamint a helyi értékek területén szoros az együttműködés. Célunk ezen közös gondolkodás fenntartása, erősítése, és kiterjesztése a gazdaság területére is.

Burgenland tartománnyal az új tartományi vezetés hivatalba lépésével újra felerősödtek a kapcsolatok, melyeket erősít, hogy számos közös határon átnyúló projektben veszünk részt. A jövőbeni együttműködési lehetőségek még csak körvonalazódnak, fontos feladat ezek kidolgozása és ápolása.

A csehországi Zlín megyével is megkezdődött az eddig „alvó” kapcsolat felélesztése. A további együttműködésnek keretet ad a V4 országok soros elnökségét betöltő Csehország által szervezett megyei önkormányzati vezetők fóruma, ahol lehetőség nyílt további nemzetközi kapcsolatok kialakítására is.

A Guangxi tartománnyal kötött testvérmegyei kapcsolat is élő, széleskörű. Feladatunk a kapcsolatok fenntartása, az együttműködési lehetőségek kiaknázása főleg a turizmus és a gazdaságélénkítés területén.

Legújabb testvérmegyénkkel, a georgiai (grúziai) Imereti Régióval még kezdetlegesebbek a kapcsolatok, itt azok erősítésére kell koncentrálnunk, különös tekintettel a gazdasági, kulturális és turisztikai együttműködés fejlesztéséhez rendelkezésre álló EU-források felhasználásához szükséges kedvező

feltételek megteremtésére, valamint Imereti Régió és Vas megye lakossága, gazdasági és társadalmi szervezetei közötti együttműködés fejlesztésére.

A Hivatal számára a nemzetközi projektek kapcsán a fő hangsúly a projektgenerálás, a minőségi megvalósítás, a projekttémához illeszkedő szakértői hálózat kiépítése és az új partnerszervezetekkel való szakmai együttműködés, érintve az Európai Unió által társfinanszírozott Programokat, valamint a következő tervezési időszak határon átnyúló programok dokumentumainak kialakításában történő aktív részvétel, folyamatos kapcsolattartás az ebben érintett szervezetekkel.

A Hivatal, kiterjesztve a határ menti együttműködési programokban szerzett több éves tapasztalatát, új interregionális és transznacionális programokban kíván pályázni, felhasználva az eddig megszerzett szakmai és partnerségi kapcsolatokat.

Ami a tematikus szakmai területeket érinti a Hivatal vonatkozásában: társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés; digitális kompetenciafejlesztés; esélyegyenlőség, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés; terület- és településfejlesztés; megújuló energia-felhasználás támogatása és környezetvédelem; szemléletformálás, nyilvánosság széleskörű tájékoztatása a feladatunk. A területekhez kapcsolódó szakmai feladatok megvalósítása részben belső munkatársakkal, részben pedig külső szakértők bevonásával történik.

A projektek szakmai végrehajtása során a Hivatal továbbra is törekszik hatékony és eredményes hazai, határ menti és transznacionális szakmai utak, tanulmányutak, workshop rendezvények, kerekasztal beszélgetések, képzések megszervezésére és lebonyolítására, biztosítva ezzel a megjelölt célkitűzések elérését.

A következő időszakban hangsúlyos feladat lesz – az eddigiekben is ellátott minőségi munkavégzésen felül - a következő, 2021-2027-es tervezési időszakra történő felkészülés, az új programdokumentumoknak megfelelő minőségi projektek generálása, igazodva a Vas megyei sajátosságokhoz, a megyei fejlesztési koncepciókhoz (pl.: Vas Megye Integrált Területi Programja), illetve a TOP egyes prioritásaihoz.

Rendészeti ügyek

Vas megye továbbra is az ország egyik legbiztonságosabb megyéje. Annak érdekében, hogy ezt meg tudjuk őrizni, a megyei önkormányzat rendészeti szakbizottsági és civil kapcsolatainak keresztül különböző programokkal igyekszik a rendvédelmi szervek munkáját és a megye településeit támogatni.

III.

Pénzügyi és gazdasági kérdések

Magyarország Alaptörvényének 38. cikkelye rögzíti, hogy a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon. A nemzeti vagyon alapvető rendeltetése a közfeladat ellátásának biztosítása. Az Önkormányzat vagyona a nemzeti vagyon része. A törzsvagyon közvetlenül a kötelező önkormányzati feladatkör ellátását vagy hatáskör gyakorlását szolgálja. A törzsvagyon körébe tartozik a Megyeháza épületének az önkormányzat tulajdonát megillető része, amely a megyei közgyűlés és a Hivatal elhelyezésére szolgáló egyes irodák, helyiségek képezik.

A Modern Városok Program keretében a Kormány a 1131/2019. (III. 14.) Kormány határozatával a Vas Megyei Kormányhivatal székhelyeként működő Megyeháza felújításához szükséges forrás átcsoportosításról döntött. A döntés értelmében a Vas Megyei Kormányhivatal székhelyeként működő, Szombathely, Berzsenyi Dániel tér 1. szám alatt található Megyeháza épületének felújítására a 2019–2020. évekre összesen bruttó 2 230 120 000 forint forrást biztosít. A felújítás az Önkormányzatunk tulajdoni hányadát is érinti, várhatóan önerő biztosítása nélkül. A felújítás idejére az irodákat ki kell üríteni és más helyre kell átköltöztetni. Ezen költségek fedezetét biztosítani kell az Önkormányzat és a Hivatal aktuális évi költségvetésében.

A Mötv. 109. § (6) bekezdése előírja az önkormányzatok számára, hogy legalább a vagyoni eszközök elszámolt értékcsökkenésének megfelelő mértékben kell gondoskodni a vagyon felújításáról, pótlólagos beruházásról. Ennek megfelelően a pénzügyi lehetőségek függvényében, de legalább az elszámolt értékcsökkenés mértékéig szükséges a mindenkori költségvetési rendeletben beruházási fedezetet képezni.

A megyei önkormányzatok finanszírozása feladatalapú támogatás formájában valósul meg. A feladat finanszírozás bevezetésének a célja, hogy az önkormányzatok kötelező feladatainak

ellátásához szükséges működési forrás rendelkezésre álljon, működési hiány ne léphessen fel. Feladatfinanszírozás során az állam által meghatározott működési kiadási szükséglet, valamint az önkormányzat működési bevételi lehetőségeinek figyelembe vételével kerül meghatározásra az egyes önkormányzatok költségvetési támogatása. A feladat alapú finanszírozás szigorúan megköveteli a takarékos gazdálkodást, a jogszabályon alapuló, elvárható saját bevételt és a tényleges saját bevétel.

Az államháztartási törvény lényegében kizárja a működési hitel felvételét, megakadályozandó a megyei önkormányzatok eladósodását. A költségvetési gazdálkodás fegyelmezettségét garantálja többek közt az is, hogy a megyei önkormányzat fizetési számláját az államháztartásról szóló CXCV. törvény alapján a Magyar Államkincstár köteles vezetni. Ez a gazdálkodás szempontjából meghatározza, hogy a megyei önkormányzat hitelfelvételre nem jogosult, a fizetési számlákon rendelkezésre álló pénzeszközök után kamatbevételt nem tud érvényesíteni. A költségvetési rendeletben működési hiány nem tervezhető. Az Alaptörvényben rögzítetteknek megfelelően a helyi önkormányzat adósságot keletkeztető kötelezettségvállalást kizárólag a Kormány engedélyével tehet. A kötelezettségvállalás mértéke éves szinten nem haladhatja meg az önkormányzat saját bevételeinek 50%-át.

A gazdasági program végrehajtásának alapfeltétele a kiszámítható, stabil pénzügyi háttér. Az önkormányzatok gazdálkodása elválaszthatatlan az államháztartás rendszerétől, annak egyik alrendszerét jelenti. A megyei önkormányzat tekintetében elmondható, hogy bevételeit döntően az éves központi költségvetési támogatás határozza meg. A költségvetési támogatás mellett az önkormányzatunknak törekednie kell saját bevételek megteremtésére is. Az állami támogatáson kívül reálisan és kizárólagosan csak az európai uniós csatornákból származó, hazai és nemzetközi pályázatokból megszerezhető forrásokkal lehet számolni. Az önkormányzatnál kialakított pályázatfigyelő, pályázatkezelő rendszert tovább kell fejleszteni, hatékonyan működtetni. A likviditási problémák kezelése érdekében a pályázati támogatások esetében prioritásként kell kezelni a támogatások megelőlegezésének kihasználását.

A költségvetésben biztosítani szükséges a megyei nemzetiségi önkormányzatokkal kapcsolatos kötelező feladatok ellátását (irodai elhelyezés, adminisztráció biztosítása, pénzügyi feladatok ellátása) is, továbbá meg kell felelni az elvárásnak, hogy az állami támogatáson túlmenően a megyei önkormányzat is biztosítson részükre pénzügyi támogatást.

Önként vállalt feladatokat az önkormányzat kizárólag saját bevételei terhére láthat el. A kötelező és önként vállalt feladatok ellátásának forrásait és kiadásait a költségvetési rendeletnek elkülönítetten kell tartalmaznia. Önkormányzatunk jelenleg csak szűk keretekkel rendelkezik az önként vállalt feladatok ellátására, és ez a keret várhatóan a jövőben sem fog emelkedni. Elengedhetetlen, hogy a korábbi években vállalt önkéntes feladataink köre minden költségvetési évben felülvizsgálatra kerüljön, s csak a lehetőségek mértékéig vállaljon ilyen feladatokra kötelezettséget az önkormányzat. A megye az elmúlt évtizedekben jelentős nagyságrendű támogatást nyújtott a községi civil szervezeteknek, hozzájárulva ezzel azok életbemaradásához. A községek e területen továbbra is igénylik a megye támogatását, annál is inkább, mert forrásaik egyre szűkösebbek. Ezek nagyon fontos civil szerveződések, melyek életbetartása társadalmi érdek. Több civil szerveződésű rendezvény, program megyei önkormányzati támogatás nélkül nem is volna megvalósítható. Ezen a területen is nagyon fontos a pályázati források lehetőségeinek feltárása.

A megyei önkormányzat az elmúlt évtizedektől kezdődően kiterjedt nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik. A bilaterális kapcsolatokon túl tagja több nemzetközi szervezetnek, amelyekben jelentős összegű az éves tagdíj. Nemzetközi kapcsolatainkat nem célszerű megszüntetni, miután több településünk kapcsolódik valamilyen módon az ezek keretében bonyolódó különféle programokhoz. E feladatok fedezetének megteremtése szintén fontos megyei érdek kell, hogy legyen.

A gazdálkodásban továbbra is biztosítani kell az államháztartási és számviteli alapelveket, ezért a Vas Megyei Önkormányzat elkötelezett az alábbi elvek szerinti költségvetési működésben:

- pénzügyi egyensúly megtartása,
- működőképesség biztosítása,
- a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény szerinti kötelező juttatások biztosítása,
- a közpénzek hatékony és ellenőrizhető felhasználása,
- a tervezés és beszámolás teljes körűsége és nyilvánossága,
- kizárólagos prioritás a kötelező feladatok ellátásának maradéktalan ellátása,
- elvárás a hatékony, a lehető legolcsóbb, takarékos működés biztosítása,
- az önként vállalt feladatokat a pénzügyi lehetőségekkel összhangba kell hozni, illetve döntően pályázatok útján elnyerhető pénzeszközökből kell és lehet finanszírozni,
- a pénzfelhasználása során alapvető követelmény a pénzügyi fegyelem a tervezéstől a végrehajtásig,

- a nem tervezett pénzügyi kiadások csak akkor legyenek teljesítve, ha a szükséges, elkerülhetetlen kiadás fedezete más előirányzatokon elért, elérhető megtakarításokból biztosítható,
- a Hivatal pályázati tevékenységét célzottan a társadalmi-gazdasági programhoz kapcsolódó célokra kell szervezni oly módon, hogy előnyben kell részesíteni az önerőt nem igénylő pályázatokat.
- az elszámolások során követelmény, hogy a pályázatok megvalósításában közreműködő köztisztviselők bére, működési költsége a pályázatban költségként elszámolhatóak legyenek,
- a Hivatal működés során továbbra is biztosítani kell a hatékony költséggazdálkodást.

Az Önkormányzatnál feladat-ellátási szerződés keretében látja el belső ellenőr a belső ellenőrzési feladatokat a 370/2011. (XII.31.) Kormányrendelet, a Belső Ellenőrzési Kézikönyv és az éves belső ellenőrzési terv alapján. Az ellenőrzésnek elemezni, vizsgálni kell a rendelkezésre álló erőforrásokkal való gazdálkodást, a vagyon megóvását és gyarapítását, az elszámolások megfelelőségét, a beszámolók valóságát, elemezni, vizsgálni és értékelni a belső kontrollrendszerek kiépítésének, működésének jogszabályoknak és szabályzatoknak való megfelelést, valamint működésének gazdaságosságát, hatékonyságát és eredményességét.